

ва 1. овог члана и забранити свако располагање тим предметом за људску употребу.

(4) Инспектор рјешењем наређује уништавања предмета опште употребе, ако:

а) од предмета опште употребе пријети непосредна опасност по здравље људи,

б) власник предмета опште употребе не достави у року који му здравствено-санитарни инспектор одреди, приједлог за прераду у друге сврхе и

в) не преради предмет опште употребе у року који му одреди здравствено-санитарни инспектор.

(5) Трошкове у вези с уништавањем и прерадом предмета опште употребе у друге сврхе сноси власник предмета опште употребе.

VI - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 39.

Ко производи ради продаје, продаје или на други начин ставља у промет опасне предмете опште употребе, казниће се према Кривичном закону Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 49/03, 108/04, 37/06 и 70/06).

Члан 40.

(1) Новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 30.000 КМ казниће се за прекршај произвођач или дистрибутер предмета опште употребе ако:

а) стави на тржиште предмет опште употребе који није безбједан (члан 3.),

б) сазна или оправдано посумња да предмет опште употребе није безбједан, а одмах не обустави производњу и не повуче производ са тржишта (члан 14. став 1.),

в) за производњу, односно стављање на тржиште предмета опште употребе користи објекте, просторије, односно уређаје, а за исто нема одговарајуће рјешење о испуњености услова (члан 15.),

г) не обави лабораторијско испитивање производа у овлашћеној лабораторији, не води записнике о обављеним испитивањима, или ако не испитује микробиолошку чистоћу у производњи (члан 17.),

д) стави у промет предмет опште употребе који нема декларацију (члан 18. став 1.),

ђ) стави на тржиште предмет опште употребе који нема увјерење о безбједности предмета опште употребе (члан 18. став 2.),

е) инспектору не стави на располагање потребне количине узорка за лабораторијско испитивање (члан 29. став 2.) и

ж) стави на тржиште или прерађује предмет опште употребе прије доношења рјешења којим се утврђује да је исти безбједан (члан 33. став 5.).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 6.000 КМ.

Члан 41.

(1) Новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 18.000 КМ казниће се за прекршај произвођач или дистрибутер предмета опште употребе ако:

а) на декларацији нема податке о састојцима и адитивима који су додати предмету опште употребе (члан 13. став 2.),

б) лица која на радним мјестима долазе у непосредан додир са козметичким производима не носе посебну радну одјећу и обућу (члан 16. став 2.) и

в) рекламира предмете опште употребе супротно одредбама члана 22. ст. 1, 2. и 3.

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 6.000 КМ.

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 42.

Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети правилнике:

а) Правилник о безбједности материјала и предмета који долазе у непосредан додир са храном (члан 5.),

б) Правилник о безбједности предмета широке потрошње (члан 6.),

в) Правилник о безбједности дјечијих играчака (члан 7.),

г) Правилник о утврђивању услова у погледу кадра, простора и опреме које морају испуњавати лабораторије (члан 10.) и

д) Правилник о посебним условима за производњу и стављање на тржиште предмета опште употребе (члан 15.).

Члан 43.

До доношења правилника из члана 42. овог закона примјењују се преузети правилници донесени на основу Закона о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе ("Службени лист СРЈ", бр. 53/91, 24/94, 28/96, 37/02 и 79/05).

Члан 44.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи преузети Закон о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе ("Службени лист СФРЈ", број 53/91) у дијелу који се односи на предмете опште употребе.

Члан 45.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-658/10
12. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр **Игор Радојичић**, с.р.

855

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О УГОВОРИМА О ПРЕВОЗУ У ЖЕЉЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Проглашавам Закон о уговорима о превозу у жељезничком саобраћају Републике Српске, који је Народна скупштина Републике Српске усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010. године потврдило да усвојеним Законом о уговорима о превозу у жељезничком саобраћају Републике Српске није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-525/10
25. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Академик др **Рајко Кузмановић**, с.р.

ЗАКОН

О УГОВОРИМА О ПРЕВОЗУ У ЖЕЉЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се права и обавезе који настану из уговора о превозу путника и ствари у жељезничком саобраћају, превоз путника, врсте пртљага и начин превоза

пртљага, превоз ствари, облик и садржај превозних исправа, одговорност превозника и пошиљаоца и остваривање потраживања.

Члан 2.

Поједини изрази употријебљени у овом закону имају следеће значење:

а) превозник је жељезничко предузеће са којим путник или пошиљалац ствари закључује уговор о превозу,

б) извршни превозник је жељезничко предузеће са којим путник или пошиљалац ствари није закључио уговор о превозу, а коме је превозник повјерио извршење жељезничког превоза потпуно или дјелимично,

в) корисник превоза је правно или физичко лице које, на основу уговора са превозником, стиче одређена права и преузима одређене обавезе,

г) наручилац превоза је лице које, у своје име а за рачун другог лица, закључује с превозником уговор о превозу,

д) пошиљалац је лице које, на основу уговора, предаје ствари на превоз,

ђ) прималац је лице које је овлашћено да у упутној станици преузме ствар предату на превоз,

е) ималац права је лице које на основу уговора о превозу има захтјев према превознику (пошиљалац и прималац),

ж) пошиљка је једна или више ствари које се предају на превоз са једном превозном исправом (товарни лист или пртљажница),

з) отпремна станица је мјесто у коме започиње уговорени превоз,

и) упутна станица је мјесто завршетка уговореног превоза,

ј) пртљак су ствари које путник има право да понесе са собом на основу уговора о превозу путника или општих услова о превозу пртљага,

к) ручни пртљак су ствари које се могу унијети у путничка кола и смјестити на одређено мјесто и које путник сам чува,

л) праћени пртљак су ствари и возила које се превозе скупа са путником у другој превозној јединици са превозном исправом (пртљажницом) и

љ) Правилник о међународном превозу опасне робе је правилник у складу са којим се врши означавање опасних ствари које се примају на превоз (у даљем тексту: RID).

Члан 3.

Тарифом или уговором између превозника и путника, односно пошиљаоца утврђују се права и обавезе, тако да се не може терет доказивања пребацити са превозника на друго лице, нити се могу предвидјети ограничења одговорности за превозника повољнија од ограничења предвиђених овим законом.

Члан 4.

(1) Тарифа садржи одредбе о општим и посебним условима превоза, као и податке потребне за израчунавање превознине и накнаде за споредне услуге.

(2) Жељезничко предузеће (у даљем тексту: превозник) утврђује тарифу из става 1. овог члана и јавно је објављује, тако да је доступна свим корисницима превоза.

(3) Промјена превознине, накнада за споредне услуге и друге измјене и допуне тарифе, којима се отежавају услови превоза у жељезничком саобраћају, не могу се примјенити прије истека започетог или уговореног превоза.

II - ПРЕВОЗ ПУТНИКА

1. Уговор о превозу путника

Члан 5.

Уговором о превозу путника превозник се обавезује да путника превезе до упутне станице, а путник да превознику плати цијену возне карте (у даљем тексту: превознина).

Члан 6.

(1) Превозник је дужан да путнику изда возну карту и да га превезе до упутне станице из члана 5. овог закона уговореном врстом и разредом воза, који су наведени у објављеном реду вожње и под условима у погледу удобности и хигијене који су, према врсти воза и дужини путовања, неопходни.

(2) Превозник је дужан да путнику обезбиједи означено мјесто у одређеном возу, ако је то посебно уговорено.

(3) Ако је то са наручиоцем превоза уговорено, превозник је дужан да путника превезе посебним возом, који није предвиђен редом вожње из став 1. овог члана.

Члан 7.

Превозник је дужан да ред вожње из члана 6. става 1. овог закона објави на прописан начин, а извод из реда вожње да истакне на видном мјесту у свакој станици отвореној за превоз путника.

Члан 8.

(1) Путник је дужан да прије започетог путовања прибави возну карту из члана 6. став 1. овог закона, која представља доказ о закљученом уговору о превозу из члана 5. овог закона, а ако у мјесту у којем почиње путовање нема путничке благајне, возну карту дужан је да купи у возу код службеног лица превозника.

(2) Путник је дужан да на захтјев службеног лица из става 1. овог члана покаже возну карту.

(3) Путник који не прибави возну карту у мјесту које има путничку благајну и који не може да покаже важећу возну карту у возу на захтјев службеног лица из става 1. овог члана, дужан је да плати, поред превознине, и додатак на превознину, а према тарифи из члана 3. овог закона.

(4) Возна карта из члана 6. став 1. овог закона мора да садржи следеће податке:

а) назив превозника,

б) датум издавања возне карте, односно датум закључења уговора,

в) износ превознине,

г) релацију путовања и

д) врсту воза и разред вагона.

Члан 9.

(1) Уговор о превозу из члана 5. овог закона се може закључити са лицем које је обољело или за које постоји сумња да је обољело од неке заразне болести само ако су испуњени услови утврђени прописима који регулишу ову област.

(2) Ако се за вријеме превоза код путника појаве знаци неке од заразних болести из става 1. овог члана, превозник је дужан да поступи по прописима који регулишу ову област и да путника превезе до првог мјеста у коме постоји могућност да му се пружи потребна здравствена помоћ.

(3) Превозник је обавезан да обезбиједи све потребне услове да лицима са инвалидитетом омогући лакше коришћење услуга превоза.

Члан 10.

(1) Превозник није дужан да прими на превоз лице за које се оправдано може претпоставити да ће онемогућити превозника у извршењу његових обавеза према другим путницима (лица која ремете јавни ред и мир и лица која би због болести или из других разлога узнемиравала остале путнике у возу).

(2) Превозник може, без обавезе враћања превознине, искључити из превоза путника који својим понашањем узнемирава друге путнике или који се не придржава прописа о јавном реду и миру у возовима за вријеме путовања.

Члан 11.

(1) Путник може одустати од уговора о превозу из члана 5. овог закона прије него што почне његово извршење.

(2) У случају из става 1. овог члана, превозник може задржати највише 10% од износа превознине.

(3) Ако превоз не започне у вријеме које је одређено редом вожње или уговором о превозу, путник, односно наручилац превоза може одустати од уговора и захтијевати да му се врати превознина у пуном износу.

Члан 12.

(1) Путник може да, за вријеме важења возне карте, прекида путовање на успутним станицама.

(2) Прекид путовања из става 1. овог члана овјерава на возној карти службено лице станице у којој је прекинуто путовање.

(3) Путник који због прекида путовања из става 1. овог члана није искористио возну карту на цијелој релацији, може да тражи од превозника поврат сразмјерног дијела неискоришћене превознине.

(4) Код прекида путовања и захтјева за поврат сразмјерног дијела неискоришћене превознине, превозник може задржати највише 10% од дијела превознине коју је дужан да врати.

Члан 13.

(1) Путник који је због закашњења воза, недоласка воза или сметње у саобраћају (прекид путовања) спријечен да продужи путовање има право да захтијева следеће:

а) да га превозник, са пртљагом, превезе до упутне станице првим следећим возом или ако први следећи воз не саобраћа према истој упутној станици, обезбиједи превоз на други начин, без наплате веће превознине,

б) да га превозник, без накнаде, превезе са пртљагом у полазну станицу првим следећим возом који саобраћа према полазној станици и да му врати превознину у пуном износу и

в) да одустане од даљег путовања и од превозника захтијева поврат превознине за неискоришћени дио пута у пуном износу.

(2) Превозник је дужан да, на захтјев путника, продужи важност возној карти из члана 6. став 1. овог закона, као и да на истој потврди укидање или кашњење воза.

2. Одговорност превозника

Члан 14.

(1) Превозник одговара за штету насталу због смрти, тјелесне повреде, претрпљене душевне боли или оштећења здравља путника проузрокованих незгодом у току превоза, односно док се путник налазио у возу или док је улазио у воз или излазио из воза, као и за штету насталу због закашњења воза или прекида путовања из члана 13. овог закона.

(2) Превозник одговара и за штету коју путнику проузрокује службено лице које по налогу превозника ради на извршењу превоза.

Члан 15.

Превозник се потпуно или дјелимично ослобађа одговорности из члана 14. овог закона у следећим случајевима:

а) ако је незгода проузрокована околностима изван превоза, које превозник није могао да избјегне и чије последице није могао да спријечи или отклони и

б) ако је незгода настала кривицом путника или радњом која није у складу са уобичајеним понашањем путника.

Члан 16.

За штету која настане због смрти, оштећења здравља или повреде путника превозник одговара у складу са прописима који регулишу ову област.

Члан 17.

За штету која настане због закашњења воза или прекида путовања из члана 13. овог закона, превозник одговара до износа двоструке превознине, осим ако докаже да прекид или кашњење нису наступили његовом кривицом.

Члан 18.

(1) Захтјев за накнаду штете из члана 16. овог закона подноси се превознику у року од годину дана од дана знања за штету.

(2) Захтјев за накнаду штете из члана 17. овог закона подноси се превознику у року од 30 дана од дана кад је путовање завршено, односно кад је требало бити завршено.

III - ПРЕВОЗ ПРТЉАГА

1. Уговор о превозу пртљага

Члан 19.

(1) Превозник је дужан, на захтјев путника, примити на превоз пртљаг и уз накнаду превести га у исто вријеме кад и путника или уз његов пристанак у друго вријеме и предати га након завршеног превоза.

(2) За примљени пртљаг из става 1. овог члана путнику се испоставља пртљажница.

(3) Путник може у простор намијењен за превоз путника унијети ручни пртљаг који се смјешта на за то предвиђен простор.

(4) За пртљаг из става 3. овог члана не плаћа се накнада и не испоставља пртљажница из става 2. овог члана.

(5) Ручни пртљаг из става 3. овог члана путник сам чува, а дужан је да надокнади превознику штету насталу због својства или стања пртљага, осим ако су та својства или стања била позната превознику.

Члан 20.

(1) Превозник одговара за штету насталу због потпуног или дјелимичног губитка или оштећења пртљага од момента пријема на превоз до момента издавања, као и закашњења у испоруци.

(2) Превозник не сноси одговорност из става 1. овог члана ако је губитак, оштећење или закашњење у испоруци проузроковано кривицом путника, недостацима пртљага или околностима које превозник није могао избјегнути или отклонити.

(3) За губитак или оштећење ручног пртљага из члана 19. став 3. овог закона превозник не одговара, осим ако је штета настала усљед намјере или грубе непажње превозника или лица која раде по његовом овлашћењу.

(4) У случају смрти и повреде путника, превозник одговара и за штету која је настала због потпуног или дјелимичног губитка или оштећења ручног пртљага.

2. Превоз путничких возила

Члан 21.

(1) Превозник може, на захтјев путника, а према условима предвиђеним у тарифи из члана 3. овог закона, примити на превоз путничко возило.

(2) Превозник утврђује услове за пријем на превоз путничког возила, отправљање, утовар и превоз, облик и садржину превозне исправе, истовар и издавање возила, као и обавезе његовог власника.

Члан 22.

Превозник одговара за штету насталу због губитка, потпуног или дјелимичног оштећења путничких возила из члана 21. овог закона, предмета смјештених у возилу, под условом да су наведени у превозној исправу, као и за штету насталу због закашњења приликом утовара или испоруке возила примљеног на превоз.

IV - ПРЕВОЗ СТВАРИ

1. Уговор о превозу ствари

Члан 23.

(1) Уговором о превозу ствари превозник се обавезује да ствари превезе до упутне станице и да је преда примаоцу, а пошиљалац се обавезује да превознику плати уговорену накнаду за превоз (у даљем тексту: превознина).

(2) Уговор о превозу из става 1. овог члана се потврђује товарним листом, који се испоставља за сваку појединачну пошиљку на обрасцу чији је садржај прописан у члану 24. овог закона.

(3) Товарни лист из става 2. овог члана се попуњава у најмање пет примјерака, према упутству на његовој полеђини, потписују га пошиљалац и превозник, а потпис се може замијенити стављањем жига или електронским потписом.

(4) Превозник је дужан да на дубликату товарног листа из става 2. овог члана потврди преузимање ствари и да дубликат врати пошиљаоцу.

(5) Товарни лист из става 2. овог члана, као и његов дубликат могу се испоставити у електронској форми.

Члан 24.

(1) Товарни лист из члана 23. став 2. овог закона мора да садржи следеће податке, и то:

- а) мјесто и датум испостављања,
- б) име и адресу пошиљаоца,
- в) назив и адресу превозника који је закључио уговор о превозу,
- г) име и адресу лица коме су ствари испоручене,
- д) мјесто и датум преузимања ствари,
- ђ) мјесто издавања ствари,
- е) име и адресу примаоца,
- ж) назначење врсте ствари и паковања, а код опасне робе прописано назначење у складу са RID-ом,
- з) број и количину, посебне ознаке и бројеве потребне за идентификацију денчаних пошиљака,
- и) број кола код превоза колских пошиљака,
- ј) број жељезничког возила које се превози на сопственим точковима, ако се предаје на превоз као ствар,
- к) врсту, број и друга обиљежја потребна за идентификацију код интермодалних транспортних јединица,
- л) бруто масу ствари или податке о количини ствари изражене у другим мјерним јединицама,
- љ) исправе које захтијевају царински или други управни органи, које су приложене уз товарни лист или су стављене на располагање превознику у одређеном службеном мјесту или мјесту које је уговорено и

м) трошкове у вези са превозом (превознина, накнаде за споредне услуге, царинске дажбине и остали трошкови који настану од закључења уговора до издавања), ако трошкове плаћа прималац или неко друго упутство према којем трошкове плаћа прималац.

(2) Поред садржаја из става 1. овог члана, товарни лист у одређеним случајевима може да садржи и следеће податке о:

- а) превознику који ће испоручити ствар, када у превозу учествује више узастопних превозника, ако је уз његову сагласност уписан у товарном листу,
- б) трошковима које преузима пошиљалац,
- в) износу који се треба наплатити поужећем код предаје ствари,
- г) податке о вриједности ствари и трошковима за обезбјеђење уредне предаје,
- д) уговореном року испоруке,
- ђ) уговореном превозном путу,
- е) о броју и опису пломби које је пошиљалац ставио на кола и
- ж) друге податке за које превозник и пошиљалац сматрају да су неопходни.

Члан 25.

Пошиљалац одговара за штету и трошкове које настану:

а) због неисправних, нетачних, непотпуних или на друго мјесто унијетих података у товарном листу и

б) ако је пропустио да упише наводе које прописује RID.

Члан 26.

(1) Превозне трошкове (превознина, додатак на превознину, накнаде за споредне услуге и друго) који настану од закључења уговора па до предаје ствари плаћа пошиљалац.

(2) Ако на основу уговора између пошиљаоца и превозника трошкове из става 1. овог члана плаћа прималац, а прималац не подигне товарни лист из члана 23. став 2. овог закона, нити се позива на своја права у складу са чланом 33. овог закона и не измијени уговор о превозу у складу са чланом 34. овог закона, пошиљалац остаје одговоран за плаћање трошкова.

2. Провјеравање и утврђивање масе и садржине пошиљке

Члан 27.

(1) Приликом пријема ствари на превоз, превозник провјерава да ли су подаци о пошиљци уписани у товарном листу из члана 23. став 2. овог закона тачни и да ли су испуњени посебни услови за превоз те ствари.

(2) Масу и садржину пошиљке превозник може провјерити у свакој успутној станици ако то захтијевају потребе саобраћаја, царински или други прописи.

Члан 28.

(1) Ако је пошиљку утоварио пошиљалац, наводи у товарном листу који се односе на масу и број комада служе као доказ према превознику само кад је превозник утврдио масу и број комада и то потврдио у товарном листу.

(2) Ако се утврди да мањак у маси или броју комада пошиљке из става 1. овог члана не одговара наводима из товарног листа, такви наводи не могу да служе као доказ против превозника, нарочито ако су кола предата примаоцу са исправним оригиналним пломбама.

Члан 29.

(1) Утврђену масу и број комада ствари из члана 28. став 1. овог закона, које је утоварио пошиљалац и за коју плаћа превознину, пошиљалац је обавезан уписати у товарни лист и овјерити га.

(2) За нетачно именоване ствари које утичу на превознину, као и за разлику у маси преко 2%, превозник има право да, поред наплаћене превознине, наплати и двоструки износ разлике у превознини.

Члан 30.

(1) Пошиљалац одговара за све посљедице неправилног уговара који је он извршио и дужан је да надокнади штету коју превозник усљед тога претрпи.

(2) Пошиљалац одговара превознику за губитак или штету, који настану због недостатака или грешака у паковању ствари, осим ако су недостаци били очигледни или познати превознику у моменту преузимања ствари, а он није ставио примједбу у вези са тим.

3. Обављање административних радњи

Члан 31.

(1) Пошиљалац је дужан да уз товарни лист приложи исправе потребне за обављање административних радњи, које захтијевају царински и други управни органи у току превоза и прије предаје ствари, као и да ове исправе стави на располагање превознику и пружи му све потребне информације.

(2) Превозник није дужан да испитује да ли су поднесене исправе из става 1. овог члана тачне и довољне.

Члан 32.

(1) Пошиљалац одговара за штету насталу усљед недостатка, нетачности, односно неисправности исправе из

члана 31. овог закона, осим у случају ако је штета проузрокована кривицом превозника.

(2) Превозник одговара за штету насталу због губитка или неправилне употребе исправа из члана 31. овог закона приложених уз товарни лист, осим ако докаже да није крив за штету.

4. Измјена уговора о превозу

Члан 33.

(1) Пошиљалац може накнадно мијењати уговор о превозу из члана 23. став 1. овог закона, при том захтијевајући од превозника сљедеће:

- а) да ствар даље не превози,
- б) да одложи предају ствари,
- в) да ствар преда неком другом лицу, а не примаоцу наведеном у товарном листу и
- г) да ствар преда у неком другом мјесту, а не у мјесту наведеном у товарном листу.

(2) Право пошиљалоца да мијења уговор о превозу из члана 23. став 1. овог закона, иако посједује дупликаат товарног листа, гаси се у случају када је прималац:

- а) преузео товарни лист и
 - б) преузео ствар.
- (3) Прималац може мијењати уговор о превозу из члана 23. став 1. овог закона ако је:

- а) пошиљалац у товарном листу назначио да прималац има право располагања са ствари, у току превоза и
- б) пошиљалац предао примаоцу примјерак товарног листа.

(4) Захтјев за измјену уговора о превозу из става 1. овог члана и потврда о пријему захтјева предају се на образцу који прописује превозник.

Члан 34.

(1) Ако приликом превоза ствари наступе сметње, превозник одлучује да ли ће ствар превести даље уз измјену превозног пута или ће затражити упутства од имаоца права.

(2) Ако превозник у разумном року не добије упутства из става 1. овог члана, предузима мјере за које сматра да су најповољније за имаоца права.

Члан 35.

У случају наступања сметњи из члана 34. овог закона, превозник ће без одлагања писаним путем обавијестити пошиљалоца и затражити упутства, осим ако је пошиљалац у товарном листу захтијевао да му се ствар врати, ако наступе сметње при предаји.

Члан 36.

Превозник има право на надокнаду трошкова које је имао због тражења упутстава и извршења упутстава из чл. 33. и 34. овог закона.

5. Рок испоруке

Члан 37.

(1) Превозник је дужан да превезе ствар у уговореном року (у даљем тексту: рок испоруке).

(2) Ако рок испоруке из става 1. овог члана није уговорен, превозник је дужан да превоз изврши за вријеме које је, с обзиром на дужину пута и врсту превоза, уобичајено за превоз одређене ствари.

(3) Рок испоруке из става 1. овог члана не тече за вријеме задржавања пошиљке, које је настало услед:

- а) провјеравања садржине и масе пошиљке из става 27. став 2. овог закона, ако је тим провјеравањем утврђена нетачност навода у товарном листу,
- б) обављања радњи царинских или других надлежних органа из члана 31. овог закона,

в) измјене уговора о превозу из члана 33. овог закона, извршене на захтјев пошиљалоца,

г) посебних радњи у вези с пошиљком и

д) других узрока који онемогућавају почетак или настављање превоза, ако за то нема кривице превозника.

(4) Превозник се може позивати на продужење рока испоруке из става 1. овог члана, због узрока наведених у ставу 3. овог члана, само ако је узрок и трајање задржавања пошиљке уписано у товарни лист из става 24. овог закона.

Члан 38.

(1) Ако уговором из члана 23. став 1. овог закона није друкчије одређено, превозник је дужан да обавијести примаоца о приспијећу пошиљке, с тим што има право на накнаду трошкова.

(2) Превозник је дужан да, без одлагања, обавијести примаоца, чим пошиљку припреми за предају, као и да назначи рок, у коме прималац мора преузети пошиљку.

Члан 39.

Превозник је дужан да у мјесту наведеном у товарном листу, преда примаоцу товарни лист и ствар, након што прималац потврди пријем и плати потраживања из уговора о превозу из члана 23. став 1. овог закона.

6. Одговорност превозника

Члан 40.

(1) Превозник одговара за штету насталу због потпуног или дјелимичног губитка или оштећења ствари од преузимања ствари на превоз до предаје, као и за штету насталу због прекорачења рока испоруке.

(2) Превозник није одговоран за штету из става 1. овог члана ако је губитак, оштећење или прекорачење рока испоруке проузроковано кривицом пошиљалоца или примаоца, недостатком ствари (кварење, калирање и друго) или околностима које превозник није могао да избјегне нити да отклони њихове посљедице.

Члан 41.

Превозник се ослобађа одговорности из члана 40. овог закона када је губитак или оштећење настало услед сљедећих околности:

а) превоза који се врши у отвореним колима у складу са важећим прописима који регулишу ову област или уговором из члана 23. став 1. овог закона и ако је такав превоз наведен у товарном листу из члана 23. став 2. овог закона,

б) непаковања или недовољног паковања ствари,

в) утовара ствари који врши пошиљалац или истовара који врши прималац,

г) својства ствари због којег је она изложена потпуног или дјелимичног губитку или оштећењу, нарочито услед ломљивости, рђања, кварења, сушења или расипања,

д) неисправног, нетачног или непотпуног означавања ствари,

ђ) превоза живих животиња и

е) превоза који се, на основу закључених уговора између пошиљалоца и превозника наведених у товарном листу, мора извршити уз пратњу, ако губитак и оштећење настану због пропуштања пратиоца да отклони опасност у вези са превозом.

Члан 42.

(1) Ако се врши превоз ствари која због своје природе редовно трпи губитак у маси, превозник одговара само за онај дио губитка који је настао последице утврђеног службеног вагања од стране превозника, без обзира на дужину пређеног пута.

(2) Превозник се не може позивати на ограничење одговорности из става 1. овог члана ако се докаже да губитак није настао због узрока који оправдавају дозвољени губитак у маси.

(3) У случају када се више комада ствари превози са једним товарним листом, губитак у маси се рачуна за сваки комад, ако је његова маса при предаји посебно назначена у товарном листу или се може утврдити на неки други начин.

(4) У случају потпуног губитка ствари при утврђивању висине одштете не врши се одбитак на име губитка у маси при превозу.

Члан 43.

(1) Ако превозник утврди или претпостави да постоји дјелимичан губитак или оштећење ствари из члана 40. овог закона или ако ималац права то тврди, превозник је дужан да одмах и (ако је то могуће) у присуству имаоца права састави записник којим се утврђује, према врсти штете, стање ствари, маса и (ако је из околности случаја то могуће) висина штете, узрок и вријеме када се догодила.

(2) Ако ималац права не прихвата чињенице унесене у записник из става 1. овог члана, он може захтијевати да стање и масу ствари, као и узрок и висину штете утврди вјештак којег одреде стране у уговору о превозу или надлежни суд.

Члан 44.

(1) Ако је превозник обавезан да надокнади штету за потпун или дјелимичан губитак или оштећење из члана 40. овог закона, вриједност ствари се утврђује по тржишној цијени, а ако је цијена ствари уговорена - по уговореној цијени.

(2) У случају оштећења ствари, превозник је дужан да плати само износ за који је умањена вриједност ствари.

(3) Ако је услед оштећења цијела пошиљка, односно само један дио пошиљке изгубио вриједност, накнада штете не може прелазити износ који би се платио у случају губитка цијеле пошиљке, односно оног дијела који је изгубио вриједност.

(4) Поред накнаде штете из става 1. овог члана, превозник је дужан да надокнади превознику и све друге трошкове настале у вези с превозом ствари.

Члан 45.

(1) Ако ималац права докаже да је због прекорачења рока испоруке из члана 37. став 1. овог закона претрпио штету, укључујући и оштећење, превозник је дужан да плати доказану штету, али највише до износа четвороструке превознине.

(2) У случају потпуног губитка ствари, не може се захтијевати накнада штете због прекорачења рока испоруке.

(3) У случају дјелимичног губитка ствари, накнада штете прописана у ставу 1. овог члана не може бити већа од износа троструке превознине за дио пошиљке који није изгубљен.

(4) У случају потпуног губитка ствари или у случају губитка појединих комада, при утврђивању висине накнаде штете не врши се одбитак на име губитка у маси при превозу.

Члан 46.

(1) Захтјев за накнаду штете у случају потпуног или дјелимичног губитка или оштећења из члана 40. овог закона подноси се превознику најкасније у року од 60 дана од дана сазнања за штету.

(2) Захтјев за накнаду штете у случају прекорачења рока испоруке из члана 37. став 1. овог закона подноси се превознику најкасније у року од 30 дана од дана предаје ствари.

Члан 47.

(1) Ако превоз врши више узастопних превозника, сваки наредни превозник самим чином преузимања ствари са товарним листом постаје страна у уговору о превозу и у складу са условима из товарног листа или уговора о превозу, преузима обавезе које из тога произлазе.

(2) Код превоза из става 1. овог члана превозници одговарају солидарно.

Члан 48.

Када превозник повјери превоз, потпуно или дјелимично, извршном превознику, било да је на основу уговора о превозу за то овлашћен или не, превозник је одговоран за укупан превоз.

Члан 49.

(1) Ако ствар није предата примаоцу или припремљена за предају у року од 30 дана након истека рока из члана 37. став 1. овог закона, ималац права може сматрати да је ствар изгубљена.

(2) Ималац права може, примајући одштету за изгубљену ствар, писаним путем захтијевати да буде одмах обавијештен, ако се ствар пронађе у року од годину дана по исплати одштете.

(3) У року од 30 дана од дана пријема обавјештења из става 2. овог члана, ималац права може захтијевати да му се ствар преда у било којој станици, уз плаћање превознине, од отправне станице до станице у којој се захтијева предаја.

(4) Ако преузме пронађену ствар, ималац права је дужан да примљену накнаду штете врати по одбитку трошкова, који су били обухваћени том накнадом, али задржава право на одштету због прекорачења рока испоруке.

(5) Ако ималац права није поставио захтјев из става 3. овог члана, превозник може слободно да располаже са ствари.

V - ОСТВАРИВАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА

Члан 50.

(1) Потраживања из уговора о превозу из члана 5. и члана 23. став 1. овог закона ималац права може остварити подношењем писаног захтјева превознику или подношењем тужбе, ако превозилац не исплати тражену накнаду штете у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

(2) Товарни лист, дупликат товарног листа и остале исправе које је потребно приложити захтјеву из става 1. овог члана морају бити у оригиналу.

Члан 51.

Право на остваривање потраживања из члана 50. став 1. овог закона припада:

- а) путнику, ако се ради о превозу путника и пртљага,
- б) пошиљаоцу док има право да располаже стварима и ако је у питању потраживање из основа поузећа и
- в) примаоцу, од момента пријема товарног листа.

Члан 52.

(1) Право према превознику, које проистиче из уговора о превозу из члана 23. став 1. овог закона, престаје кад ималац права преузме пртљак или ствари.

(2) Право из става 1. овог члана не престаје у следећим случајевима:

- а) ако ималац права докаже да је штета пртљагу или ствари проузрокована намјерно или непажњом превозника,
- б) дјелимичног губитка или оштећења пртљага или ствари и
- в) ако приликом пријема ималац права није могао опазити оштећења или дјелимичан губитак пртљага или ствари, а захтјев за утврђивање оштећења, односно дјелимичног губитка поднио је одмах по откривању штете, и то најкасније:

- 1) у року од три дана од дана пријема пртљага,
- 2) у року од седам дана од дана пријема ствари,
- 3) ако докаже да се штета догодила између пријема на превоз и предаје пртљага или ствари.

VI - НАДЗОР И КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 53.

(1) Надзор над спровођењем овог закона врши Министарство саобраћаја и веза.

(2) Инспекцијски надзор над извршавањем овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове у оквиру својих надлежности.

Члан 54.

(1) Новчаном казном од 1.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај превозник, у сљедећим случајевима:

а) ако се приликом превоза лица и ствари не придржава одредаба прописаних тарифом (члан 4. став 1.),

б) ако јавно не објави тарифу (члан 4. став 2.),

в) ако поступи супротно одредбама члана 6. ст. 1. и 2. овог закона,

г) ако извод из реда вожње не истакне на видном мјесту (члан 7.),

д) ако лицима са инвалидитетом не обезбиједи услове за лакше коришћење услуга превоза (члан 9. став 3.),

ђ) ако поступи супротно одредбама члана 11. став 2,

е) ако не изврши овјеру прекида путовања на возној карти и ако усљед прекида путовања не врати сразмјеран дио неискоришћене превознице (члан 12. ст. 2. и 3.),

ж) ако не поступи у складу са одредбама члана 13. овог закона и

з) ако не пропише образац захтјева за измјену уговора о превозу (члан 33. став 3.).

(2) За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у превознику новчаном казном од 500 КМ до 1.500 КМ.

(3) Новчаном казном од 50 КМ казниће се за прекршај путник затечен без возне карте (члан 8.).

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 55.

Одредбе овог закона неће се примењивати на односе из уговора о превозу путника и ствари у жељезничком саобраћају закључене до дана ступања на снагу овог закона.

Члан 56.

На односе који проистичу из уговора о превозу путника и ствари у жељезничком саобраћају, а који нису регулисани овим законом, примјењиваће се одредбе Закона о облигационим односима.

Члан 57.

Ступањем на снагу овог закона на територији Републике Српске престаје примјена Закона о уговорима о превозу у жељезничком саобраћају ("Службени лист СФРЈ", бр. 2/74 и 17/90).

Члан 58.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-659/10
12. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Народне скупштине,
Мр Игор Радојичић, с.р.

856

На основу тачке 2. Амандмана XL на Устав Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 28/94), доносим

УКАЗ

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О СТИЦАЊУ СТАТУСА САМОСТАЛНИХ УМЈЕТНИКА

Проглашавам Закон о стицању статуса самосталних умјетника, који је Народна скупштина Републике Српске

усвојила на Тридесет седмој сједници, одржаној 11., 12. и 13. маја 2010. године - а Вијеће народа 21. маја 2010. године потврдило да усвојеним Законом о стицању статуса самосталних умјетника није угрожен витални национални интерес конститутивних народа у Републици Српској.

Број: 01-020-528/10
25. маја 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Републике,
Академик др Рајко Кузмановић, с.р.

ЗАКОН

О СТИЦАЊУ СТАТУСА САМОСТАЛНИХ УМЈЕТНИКА

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин стицања статуса самосталних умјетника, с циљем подстицања њиховог умјетничког стваралаштва, а чији рад и дјеловање представља изузетан допринос развоју умјетности у Републици Српској (у даљем тексту: Република).

Члан 2.

Грамматички изрази употријебљени у овом закону за означавање женског или мушког пола подразумијевају оба пола.

Члан 3.

(1) Самостални умјетник је физичко лице које самостално, у виду јединог занимања, обавља умјетничку дјелатност и које је на основу одредаба овог закона стекло статус самосталног умјетника.

(2) Самостални умјетник мора испунити опште и посебне услове, прецизиране за сваку умјетничку област, за стицање статуса самосталног умјетника.

Члан 4.

Статус самосталног умјетника може се стећи у сљедећим умјетничким областима:

- а) кинематографији,
- б) књижевности,
- в) позоришту,
- г) музици,
- д) ликовној умјетности,
- ђ) примјењеној умјетности и дизајну и
- е) умјетничкој фотографији.

Члан 5.

(1) Министар просвјете и културе (у даљем тексту: министар) расписује јавни конкурс за стицање статуса самосталног умјетника (у даљем тексту: конкурс), са утврђеним општим и посебним условима за сваку умјетничку област.

(2) Конкурс из става 1. овог члана расписује се сваке три године.

Члан 6.

(1) Општи услови за стицање статуса самосталног умјетника су да:

- а) је држављанин Републике и Босне и Херцеговине,
- б) има пребивалиште на територији Републике,
- в) није у радном односу и
- г) му је умјетничко стваралаштво и дјеловање једино занимање.

(2) Посебни услови за стицање статуса самосталног умјетника су да:

а) има завршен први циклус студијског програма или еквивалент одговарајуће стручне спреме и

б) је остварио значајне резултате или награде на међународном нивоу у умјетничкој области којом се бави, али не у вријеме редовног школовања.

(3) Изузетак од става 2. тачке а) овог члана су самостални умјетници који немају завршен први циклус студијског програма или еквивалент одговарајуће високошколске